

Nr 176.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.; given Stockholms slott den 2 mars 1945.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.

GUSTAF.

Gustav Möller.

F ö r s l a g

till

L a g**angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.**

Härigenom förordnas, att 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

13 §.

Den som erhållit tillstånd enligt denna lag är pliktig att årligen till statsverket såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för tillsynen enligt lagen erlägga avgift med det belopp och i den ordning Konungen bestämmer. Erlägges ej avgiften å tid som sålunda föreskrives, äger medicinalstyrelsen återkalla tillståndet.

Undervisnings- och forskningsverksamhet som bedrivs utan förvärvs- syfte är fri från avgift.

På Konungen ankommer att fastställa taxa å gottgörelse för dels besiktning enligt 5 § i anledning av ansökan om tillstånd dels ock undersökning och besiktning, som avses i 12 §. Kostnaderna för sådan besiktning enligt 5 § varom nyss nämnts ävensom för besiktning enligt 12 § andra stycket skola gäldas av den, som i varje särskilt fall bedriver det radiologiska arbetet eller sökt tillstånd därtill eller till innehav av radioaktivt ämne.

14 §.

Den som — — — med dagsböter.

Lag samma — — — ofullständig uppgift.

Den som fälles till ansvar för förseelse som i första stycket avses skall tillika förpliktas utgiva avgift varom i 13 § första stycket förmäles för den tid, för vilken sådan avgift skolat erläggas men ej guldits, dock ej för tid som ligger längre tillbaka än två år från den dag åtalet anhängiggjordes.

Böter, som — — — tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1946.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 februari
1945.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, finans- och ekle-siastikdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, fråga angående *omläggning av systemet för finansiering av kontroll-verksamheten jämlikt lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.* samt anför:

Enligt 1 § *lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.* må sådant arbete bedrivas allenast efter tillstånd av medicinalstyrelsen. Med radiologiskt arbete avses härvid arbete, vari ingår bruk av röntgenstrålar, alstrade vid en spänning av mera än 5 000 volt, eller radioaktivt ämne, överstigande viss myckenhet, som medicinalstyrelsen äger fastställa. Tillstånd av medicinalstyrelsen erfordras också för innehav, utan samband med radiologiskt arbete, av radioaktivt ämne, överstigande den av medicinalstyrelsen fastställda myckenheten. I 4 § stadgas, att innehavare av tillstånd utan dröjsmål skall till medicinalstyrelsen anmäla, bland annat, om mera väsentliga förändringar inträffat beträffande sättet för bedrivandet av det radiologiska arbetet eller i fråga om innehavet av radioaktivt ämne. Enligt 5 § skall medicinalstyrelsen inhämta utlåtande av radiofysiska institutionen över ansökan om tillstånd och över anmälan, varom förut sagts. Innan dylikt utlåtande avgives skall, därest medicinalstyrelsen så förordnar eller institutionen eljest finner det nödigt, besiktning verkställas genom institutionens försorg å arbets- eller förvaringsplatsen. Jämlikt 6 § utövas tillsynen å efterlevnaden av lagen och med stöd av densamma meddelade föreskrifter, under medicinalstyrelsens överinseende och ledning, av radiofysiska institutionen och vid denna anställda tillsyningsmän. I 7 § stadgas att tillsyningsman har att besiktiga plats, där radiologiskt arbete bedrivs eller radioaktivt ämne förvaras. Besiktning skall, där ej av särskild anledning annat påkallas, ske med regelbundna tidsmellanrum. Närmare föreskrifter om tillsynens utövande med-

delas av Konungen. Enligt 10 § skola de allmänna föreskrifter vilka, utöver vad lagen innehåller, må erfordras till förekommande av skada genom inverkan av röntgenstrålar eller radioaktivt ämne, meddelas av medicinalstyrelsen efter samråd med riksförsäkringsanstalten. 12 § innehåller bestämmelser om läkarundersökning av personer, som skola anställas för radiologiskt arbete, samt om periodisk besiktning av hälsotillståndet hos dem som äro anställda i dylikt arbete.

I 13 § stadgas att det skall ankomma på Konungen att fastställa taxa å gottgörelse för dels besiktning enligt 5 och 7 §§ dels ock undersökning och besiktning som avses i 12 §. Kostnaderna för besiktning enligt 5 och 7 §§ samt för den periodiska besiktningen enligt 12 § skola gäldas av den, som i varje särskilt fall bedriver det radiologiska arbetet eller förvarar det radioaktiva ämnet eller sökt tillstånd därtill.

Enligt 14 § skall den, som olovligen bedriver radiologiskt arbete eller innehar radioaktivt ämne, straffas med dagsböter. Till samma straff dömes tillståndsinnehavare som underlåter att ställa sig till efterrättelse vad enligt lagen eller med stöd av densamma meddelade föreskrifter åligger honom.

Bestämmelser angående *besiktningens frekvensen* finnas i en den 28 juni 1941 av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion för radiofysiska institutionen, såvitt angår dess jämlikt lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. bedrivna verksamhet. Nämda instruktion har sedermera genom kungl. brev den 30 oktober 1942 undergått vissa ändringar.

Gottgörelsen för besiktningarna enligt 5 och 7 §§ lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. skall erläggas enligt en av Kungl. Maj:t den 28 juni 1941 fastställd taxa för dylika besiktningar (S. F. S. 517).

De *debiterade besiktningssavgifterna* utgjorde under budgetåren 1941/42, 1942/43 och 1943/44 respektive ca 78 000, 110 000 och 112 000 kronor. Erinras må i detta sammanhang därom att vid statskontrollens införande förutsattes (jfr prop. nr 74/1941 sid. 9 f.), att besiktningssavgifterna skulle så avvägas att de i stort sett täckte kostnaderna för den för kontrollverksamheten nödvändiga personalen samt de rese- och övriga omkostnader, som sammanhänge med verksamheten.

I skrivelse till medicinalstyrelsen den 21 augusti 1944 har *föreståndaren för radiofysiska institutionen* framlagt — förutom förslag om utökning av personalen vid institutionens kontrollavdelning för röntgendiagnostik — förslag att det nuvarande systemet med besiktningssavgifter måtte, såvitt angår för röntgendiagnostik avsedda anläggningar, utbytas mot ett system med licensavgifter.

I skrivelsen lämnas till en början följande preliminära uppgift beträffande strålskadorna observerade åren 1942 och 1943:

	Svåra skador (nekros m. amputationspåföljd, läkare, tandläkare, sköterska).	3
Lokala skador	Tydliga begynnande skador (röntgendermatit, hudatrofi etc.; läkare, sköterskor, tandläkare).	42
	Skönjbar strålpåverkan genom olämplig arbetsteknik ((t. ex. epilering).	c:a 150
Allmänna skador	Blodskador (anämi, granulopeni, leukopeni etc.).	236

I anslutning härtill framhåller institutionsföreståndaren, att det visat sig, att i medeltal vid var fjärde anläggning, där besiktning verkstälts, minst ett fall av strålpåverkan föreläge. Någon systematiskt genomförd noggrann undersökning av de observerade strålpåverkningarna hade ännu icke kunnat utföras. Detta samt det förhållandet, att ännu endast 60—70 % av totala antalet anläggningar besiktigats, gäve anledning förmoda, att såväl skadefrekvensen som totala antalet skador vore större än vad som framginge av sammanställningen. Det syntes även troligt, att skador av annan art förekomme än de som observerats.

Vidare framhålles i skrivelsen, att det med nuvarande personal icke vore möjligt att annat än i ringa utsträckning utföra en mängd för den fortsatta tillsynsverksamheten nödvändiga arbeten. De viktigaste av dessa arbeten vore: sammanställningar över sambandet mellan arbetsteknik, skyddsåtgärder och skador; mera ingående undersökningar i de fall, där tydliga strålpåverkningar iakttagits och där risker för strålskador vore överhängande; systematisk fortlöpande typbesiktning av vissa röntgeninstrumentarier, behandlingsstativ, genomlysningsstativ m. m. samt därmed sammanhängande strålningsmätningar; utexperimenterande av efter den fortsatta utvecklingen anpassad apparatur för strålnings- och andra mätningar, avsedd bl. a. för undersökningar vid besiktningarna; samt vetenskapligt arbete inom radiofysiken, vilket vore en nödvändig förutsättning för att tillsyningsmännen skulle kunna väl behärska sitt arbetsområde. Förslag till allmänna föreskrifter enligt 10 § lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. hade icke kunnat fullbordas. Därest nyssnämnda arbeten och en bearbetning av hittills gjorda erfarenheter kunnat utföras, hade emellertid i huvudsak erforderligt underlag för utarbetandet av ifrågavarande bestämmelser redan förelegat.

Institutionsföreståndaren anför vidare att tillsynspersonalen oundgängligen måste ökas för att verksamheten skulle kunna bedrivas i sådan omfattning och på sådant sätt, som avsåges i lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. Härför fordrades emellertid ett jämförelsevis stort tillskott av personal, därest man icke genom lämpliga åtgärder möjliggjorde en smidig anpassning av tillsyningsmännens arbete. Då, såsom nyss nämnts, några av de viktigaste delarna av verksamheten utgjordes av systematiska under-

sökningar rörande sambandet mellan arbetsteknik och skador samt mera detaljerade undersökningar vid de anläggningar, där skador observerats eller kunde befaras uppstå, syntes det ändamålsenligt att något minska besiktningens frekvensen för de anläggningar, där riskerna vore mindre, och i stället utföra tätare besiktningar, där uppenbara risker föreläge. Dessutom borde tillsyningsmännen beredas tillfälle att bearbeta de uppgifter från besiktningarna, som utgjorde grunden för bedömandet av behovet av skyddsåtgärder. Detta förutsatte emellertid en ändring av nuvarande sätt för erläggande av gottgörelse för besiktningarna. Visserligen föreläge redan enligt nu gällande bestämmelser i viss mån möjlighet att reglera besiktningens frekvensen efter behovet, men med rådande avgiftssystem vore det dock svårt att i praktiken genomföra en dylik reglering. Då frågan om den lämpliga besiktningens frekvensen i hög grad vore beroende av användningens frekvensen och arbetstekniken måste nämligen nämnda fråga bedömas med ledning av de uppgifter härutinnan, som lämnades av anläggningarnas innehavare. Det syntes emellertid omöjligt att bortse från risken att hänsyn till besiktningens kostnaderna kunde inverka på uppgiftslämnarna, låt vara omedvetet.

Slutligen framhålles i skrivelsen att tillsynsverksamheten ej kunde fylla sin uppgift om tillsyningsmännen icke uppnådde ett gott samarbete med de i radiologiskt arbete sysselsatta och särskilt med föreståndarna, vilka i de flesta fall själva vore de avgiftspliktiga. Under besiktningens arbetet hade det visat sig, att många anläggningsinnehavare ej förstode vad saken gällde utan ansåge tillsynsverksamheten onödig. Detta hade vid upprepade tillfällen, ehuru tillsyningsmännen gått synnerligen försynt fram, lett till obehagliga konsekvenser. En vanlig friktionsanledning vore att man trodde, att tillsyningsmännen helt eller delvis finge tillgodogöra sig avgiften för den besiktning de utfört.

På grund av de sålunda framlagda skälen borde enligt institutionsföreståndarens mening det nuvarande avgiftssystemet ersättas med ett annat, där erläggandet av avgifterna frikopplades från själva besiktningen. I Norge skulle enligt uppgift ett licenssystem tillämpas. Införandet av ett sådant system även hos oss skulle undanröja en stor del av de nu befintliga olägenheterna. Härigenom skulle besiktningens frekvensen smidigt kunna regleras efter behovet utan att statens årliga inkomster av tillsynsverksamheten nämnvärt fluktuerade. En årlig licensavgift motsvarade även på ett riktigare sätt kontrollverksamhetens kontinuerliga förlopp å institutionen.

I skrivelsen framläggas även förslag till ändring av besiktningens frekvensen för röntgendiagnostiska anläggningar samt angående storleken av de årliga licensavgifterna för dylika anläggningar.

Med skrivelse den 28 augusti 1944 har *medicinalstyrelsen* till direktionen för karolinska sjukhuset överlämnat nyssberörda skrivelse från föreståndare-

ren för radiofysiska institutionen. därvid medicinalstyrelsen, under uttalande bl. a. att styrelsen funne det önskvärt att det föreslagna licenssystemet komme till stånd, hemställt att direktionen måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning i ämnet i enlighet med vad som föreslagits. Medicinalstyrelsen har i samband härmed tillika hemställt att, därest licenssystemet genomfördes för de för röntgendiagnostik avsedda anläggningarna, samma system borde för vinnande av enhetlighet införas jämväl för röntgenanläggningar avseende röntgenterapi samt innehav av eller arbete med radioaktivt ämne. I den underdåniga skrivelse, vari direktionen för karolinska sjukhuset avgivit förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1944/45, har emellertid direktionen, som biträtt förslaget om utökning av arbetskräfterna på radiofysiska institutionen, icke berört frågan om en omläggning av avgiftssystemet.

I anslutning till det sagda har inom socialdepartementet uppgjorts en *promemoria*, innehållande förslag till omläggning av det nuvarande systemet för finansiering av kontrollverksamheten jämlikt lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. Omläggningen skulle innebära att de särskilda besiktningarna gjordes avgiftsfria, medan i stället avgifter upptoges för rätten att tillgodojuta tillstånd enligt lagen. Omläggningen borde för enhetlighetens skull avse icke endast anläggningar för röntgendiagnostik m. m. utan även andra anläggningar. Vid promemorian funnos fogade *dels* förslag till den ändring av lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m., som erfordrades för omläggningen av avgiftssystemet,¹ *dels* ock förslag till tillämpningskungörelse, innehållande bl. a. bestämmelser om licensavgifternas storlek, samt till ändring av de instruktionsmässigt givna föreskrifterna om besiktningsfrekvensen. I promemorian omnämndes slutligen att, enligt beräkningar verkställda inom radiofysiska institutionen, licensavgifter av den i kungörelseförslaget angivna storleken med den i instruktionsändringsförslaget angivna besiktningsfrekvensen för närvarande skulle årligen inbringa omkring 130 000 kronor.

Över departementspromemorian ha, efter remiss, yttranden avgivits av riks försäkringsanstalten, medicinalstyrelsen (efter hörande av föreståndaren för radiofysiska institutionen), direktionen för karolinska sjukhuset, statskontoret, kommerskollegium, ingenjörsvetenskapsakademien, svenska radiologförbundet, Sveriges läkarförbund, svenska tandläkaresällskapet, Sveriges tandläkarförbund och styrelsen för Konung Gustaf V:s jubileumsfond.

De hörda *myndigheterna* ävensom *svenska radiologförbundet* och *styrelsen för jubileumsfonden* ha tillstyrkt förslaget om omläggning av finansieringssystemet eller lämnat det utan erinran. Medicinalstyrelsen och styrelsen för jubileumsfonden ha därvid särskilt understrukit vikten av att frågan om

¹ Förslaget var, bortsett från vissa snärre jämkningar, likalydande med den vid detta protokoll fogade bilagan.

den föreslagna utökningen av personalen å radiofysiska institutionen samtidigt upptoges till behandling.

I övriga yttranden har förslaget mött viss kritik. *Ingenjörsvetenskapsakademien* framhåller att, då det visat sig att radiofysiska institutionen icke medhulle den besiktningsfrekvens som stipulerats, inkomsterna icke heller uppgått till det beräknade beloppet. Genom den föreslagna taxeomläggningen komme emellertid radiofysiska institutionen oberoende av besiktningsfrekvensen att uppnå den beräknade inkomsten. Av promemorian framginge, att radiofysiska institutionen fortsättningsvis avsåge att mera ägna sig åt utrednings- och forskningsarbete än åt besiktningar. Detta förefölle att vara en lämplig åtgärd. Det syntes emellertid akademien mindre tilltalande, att en särskild skatt, här kallad licens, skulle uttagas av innehavare av röntgenanläggningar för att finansiera denna utrednings- och forskningsverksamhet. Akademien kunde icke finna det rimligt, att röntgenanläggningar gjordes till skatteobjekt på ungefär samma sätt som bilar och radioapparater. Erforderliga medel för bedrivande av verksamheten vid radiofysiska institutionen borde enligt akademiens åsikt ställas till förfogande av statsverket med skyldighet för institutionen att stå till förfogande för medicinalstyrelsen och andra myndigheter i fråga om yrkesskydd vid radiologiskt arbete. *Sveriges läkarförbund*, som framställer vissa erinringar mot de föreslagna licensavgifternas höjd, anser det icke motiverat, att avgifterna för kontrollverksamheten skulle täcka jämväl kostnader för bearbetning av materialet och vetenskaplig forskning vid institutionen. Dessa kostnader borde gäldas av statsmedel.

Svenska tandläkaresällskapet och *Sveriges tandläkarförbund*, som ha vissa erinringar att göra mot den i det föregående återgivna statistiken över observerade strålskador, förklara att de icke hade något att invända mot förslaget, i den mån detta endast innebure en omläggning av sättet för uppbörden av avgifterna. Däremot kunde dessa organisationer — på skäl som i yttrandena ingående angivits — icke godtaga vad som föreslagits angående storleken av avgiften för besiktning av tandröntgenanläggningar, besiktningsfrekvensen m. m.

Departementss-
chefen.

Den kontrollverksamhet, som jämlikt lagen om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. utövas av radiofysiska institutionen och vid denna anställda tillsyningsmän, finansieras för närvarande genom avgifter som erläggas för de besiktningar av olika anläggningar vilka verkställas enligt lagen. Från institutionens sida ha framställts önskemål, förutom om viss personalökning, att nämnda system för täckandet av kostnaderna för tillsynsverksamheten måtte omläggas så att de särskilda besiktningarna bleve avgiftsfria medan i stället årliga avgifter upptoges för rätten att tillgodonjuta tillstånd enligt lagen. För denna omläggning, vilken i och för sig icke väckt någon gensaga från de myndigheter m. fl. som hörts i ärendet, synas starka skäl tala. Genom om-

läggningen skulle radiofysiska institutionen bliva satt i tillfälle att bedriva tillsynsverksamheten efter mera rationella linjer än nu sker. Institutionen skulle sålunda, utan att kostnadstäckningen äventyrades, kunna ägna större uppmärksamhet åt sådana anläggningar där strålskador iakttagits eller där risken för dylika skador vore överhängande, varjämte det i samband med besiktningarna framkomna materialet skulle kunna mera ingående bearbetas.

Ingenjörsvetenskapsakademien samt tre av de fyra hörda läkar- och tandläkarsammanslutningarna ha icke ansett det motiverat, att de inflytande avgifterna användes för täckning jämväl av kostnader för utrednings- och forskningsverksamhet. Häremot må genmålås, att det härvidlag icke i första hand är fråga om vetenskaplig forskning i egentlig mening, utan att avsikten främst är att åstadkomma en sådan bearbetning av de vid besiktningarna framkomna resultaten som gör dem fruktbarande för samtliga de av tillsynsverksamheten berörda anläggningsinnehavarna; för att den kvalificerade personalen för kontrollverksamheten skall kunna vidmakthålla de för besiktningens arbetet erforderliga kunskaperna är det dock nödvändigt, att den får tillfälle att i åtminstone någon utsträckning deltaga i de vetenskapliga undersökningarna. Även om omläggningen av finansieringssystemet — i viss mån i överensstämmelse med motivet för densamma — kommer att medföra en minskning av besiktningens frekvensen beträffande en del anläggningar, torde omläggningen komma att, i icke ringa mån och även vad beträffar nämnda anläggningar, bliva till gagn för det ändamål som åsyftas med ifrågavarande tillsyn.

På grund av det sålunda anförda vill jag förorda att den föreslagna omläggningen av avgiftssystemet kommer till stånd. Omläggningen bör för enhetlighetens skull avse icke endast anläggningar för röntgendiagnostik utan även andra anläggningar m. m. som avses i lagen. För omläggningens genomförande erfordras vissa ändringar i 13 och 14 §§ av lagen. Det förslag till sådana ändringar som fogats vid den i ärendet upprättade departementspromemorian torde kunna godtagas med vissa smärre jämkningar. Anledning synes sålunda icke föreligga att låta sådan besiktning, som företages i anledning av ansökan om tillstånd, bli helt avgiftsfri. Någon närmare motivering för de i lagförslaget ingående särskilda föreskrifterna torde i övrigt icke krävas. Den föreslagna lagstiftningen torde böra träda i kraft den 1 januari 1946. På Kungl. Maj:t lär ankomma att i administrativ ordning fastställa storleken av de avgifter som enligt det nya systemet skola utgå för rätten att tillgodogjuta tillstånd att bedriva olika slag av radiologiskt arbete m. m. liksom att bestämma de tidsmellanrum som längst få förekomma mellan besiktningar av särskilda anläggningar och förvaringsplatser. Licensavgifterna böra i likhet med nu utgående besiktningens avgifter bestämmas så, att de täcka kostnaderna för ifrågavarande verksamhet. Till utgångspunkt

för denna bedömning torde böra tagas de beräknade kostnaderna under det budgetår, då övergången till det nya systemet äger rum.

Frågan huruvida en utökning bör ske av den å radiofysiska institutionen anställda personalen torde komma att anmälas av chefen för ecklesiastikdepartementet i samband med äskandet av anslag till bestridandet av avlöningar vid karolinska sjukhuset.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över i enlighet med vad förut anförts upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.*, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Jan-Erik Stenius.

Bilaga.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.

Härigenom förordnas, att 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13 §.

Såsom villkor för åtnjutande av tillstånd enligt denna lag skall gälla att den som erhållit tillståndet årligen till statsverket såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för tillsynen enligt lagen erlägger avgift med det belopp och i den ordning Konungen bestämmer. Undervisnings- och forskningsverksamhet som bedrivs utan förvärvssyfte skall dock vara avgiftsfri.

På Konungen ankommer vidare att fastställa taxa å gottgörelse för dels besiktning enligt 5 § i anledning av ansökan om tillstånd dels ock undersökning och besiktning, som avses i 12 §. Kostnaderna för sådan besiktning enligt 5 § varom nyss nämnts ävensom för besiktning enligt 12 § andra stycket skola gäldas av den, som i varje särskilt fall bedriver det radiologiska arbetet eller sökt tillstånd därtill eller till innehav av radioaktivt ämne.

14 §.

Den som — — — med dagsböter.

Lag samma — — — ofullständig uppgift.

Den som fälles till ansvar för förseelse som i första stycket avses skall tillika förpliktas utgiva avgift varom i 13 § första stycket förmäles för den tid, för vilken sådan avgift skolat erläggas men ej guldits, dock ej för tid som ligger längre tillbaka än två år från den dag åtalet anhängiggjordes.

Böter, som — — — tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1946.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 1 mars 1945.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 24 februari 1945 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 februari 1945, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av l. f. chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet I. A. Lindell.

Lagrådet yttrade:

Enligt 8 § lagen om tillsyn å radiologiskt arbete skall ett åsidosättande av de bestämmelser, som med stöd av 3 § kunna meddelas för tillståndets åtnjutande, icke föranleda, att tillståndet upphör att gälla, utan endast medföra rätt för medicinalstyrelsen att återkalla tillståndet. Avfattningen av 13 § första stycket i det remitterade förslaget ansluter sig till 3 § första stycket, men förslaget upptager icke någon mot 8 § svarande föreskrift. Särskilt med hänsyn härtill kan tvekan råda vilken påföljd skall inträda, därest någon, som erhållit tillstånd enligt lagen, underlåter att erlægga den i 13 § första stycket omförmälda avgiften. Då sådan försummelse lämpligen bör medföra, att tillståndet upphör att gälla, synes i 13 § böra intagas föreskrift härom. Erhåller lagen denna utformning, kan den försunlige, därest han fortsätter att bedriva det radiologiska arbetet eller inneha det radioaktiva ämnet, straffas enligt 14 § första stycket.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars
1945.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, finans- och ecklesiastikdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 1 mars 1945 avgivna utlåtande över det den 16 februari 1945 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.*

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

Lagrådet har funnit tvekan kunna råda vilken påföljd skall inträda, därest någon som erhållit tillstånd enligt lagen underlåter att erlægga den i 13 § första stycket omförmälda avgiften. Enligt lagrådets mening borde sådan försummelse lämpligen medföra, att tillståndet upphörde att gälla. Därest föreskrift därom intoges i 13 §, kunde den försumlige, därest han fortsatte att bedriva det radiologiska arbetet eller inneha det radioaktiva ämnet, straffas enligt 14 § första stycket.

Även enligt min mening synes det lämpligt att en bestämmelse meddelas angående giltigheten av tillstånd i händelse av försummelse i här förevarande avseende. Att därvidlag föreskriva, att försummelsen automatiskt skall leda till att tillståndet upphör, synes dock vara alltför strängt. Om betalningen av avgiften sker endast någon dag för sent, skulle detta då enligt lagens stadgande behöva föranleda nytt ansökningsförfarande och ny tillståndsgivning. Lämpligare synes vara att, i likhet med vad som finnes stadgat i 8 § för där angivna fall, i lagen lämna en bestämmelse att, därest avgiften icke erlägges inom föreskriven tid, medicinalstyrelsen äger återkalla tillståndet. I samband härmed torde lydelsen av 13 § böra något jämkas.

Föredraganden hemställer härefter att det i enlighet med vad sålunda angivits ändrade lagförslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. O. Aurelius.
